

दौरभाषिकसम्वाद-मध्ये विच्छिन्न-सम्पर्कात्मकानि प्रकरणानि निरीक्षण संरचारमन्त्रालयः गम्भीरः

संरचारमन्त्रालयः दौरभाषिकसम्वाद-मध्ये विच्छिन्न-सम्पर्कात्मकानि प्रकरणानि निरीक्षण अस्ति। उपभोक्तृणां समस्यानां न्यूनीकरणाय मन्त्रालयः प्रतिमासं सेवायाः गुणवत्ता इत्यस्योपरि निरीक्षणतामकः दृष्टिपातः विदधाति। सूत्रानुसारि मन्त्रालयः वर्षे वारचतुष्टयं परित्यज्य प्रतिमासं गुणवत्तायाः निरीक्षणं करिष्यति। सूत्रैः एतदपि उक्तं यत् सर्वकारः विलंबता सम्बन्धितानि मानदण्डानि अन्ताराष्ट्रियस्तरीय कर्तुमपि प्रभवते इति। मानदण्डानाम् अनुपालनं न करणे सति सञ्चार-उद्योगाः धनात्मकदण्डैरपि दण्डिताः भवितुं शक्नुवन्तीति।

झारखण्डराज्ये त्रिचत्वारिंशत् आसनेभ्यः मतदानम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। झारखण्डीय-विधानसभा निर्वाचनाय प्रथमचरणामिका सन्नद्धता सज्जाताऽस्ति। अद्य चरणेऽस्मिन् त्रिचत्वारिंशत् आसनेभ्यः मतदानं भविता। द्वितीयचरणस्य मतदानं अस्थैव मासस्य विंशति-तालिकायां अष्टत्रिंशत् आसनेभ्यः भविष्यति। मतगणना च नवम्बर-मासस्य त्रयोविंशे दिनाङ्के भविष्यति। झारखण्डप्रदेशस्य मुख्यनिर्वाचनाधिकारिणा श्री के. रविकुमारेण प्रोक्तं यत् विधानसभा निर्वाचनस्य घोषणानन्तरं राज्यस्य विभिन्नेभ्यः भागेभ्यः नवसप्तत्युत्तरैक-शतकोटितोऽधिक-रुप्यकमूल्यानाम् अवैधानिक-सामग्र्यः धनानि च निग्राहानि सन्ति। तावन् एन.डी.ए. इत्याख्यः राष्ट्रिय लोकतान्त्रिक संघः आई.एन.डी. आई.ए. इति च दलसमूहः सम्प्रति तत्र स्वकीयं ध्यानं केन्द्रीकुरुतः स्तः यत्र द्वितीयचरणीय मतदानं सम्भावितमस्ति। धनबादस्य झारिया इत्याख्ये क्षेत्रे भाषमाणेन भाजपेति दलस्य वरिष्ठनेत्रा गृहमन्त्रिणा अमितशाहेन उक्तं यत् जनाः, भ्रष्टं हेमन्तसोरेन-प्रशासनम् उत्पाट्य क्षिपन्त्विति।

महाराष्ट्रप्रदेशः सर्वाधिकतया प्रत्यक्ष-विदेश-धन-निवेशे सक्षमतमः अभवत्-प्रधानमन्त्री

महाराष्ट्रविधानसभायाः नैर्वाचनिक प्रचारोपक्रमः उत्तुंगतां भजते। विभिन्नानां राजनीतिकदलानां वरिष्ठाः नेतारः मतदातृन् समाकृष्टुं सर्वविधयत्ने रताः सन्ति। भाजपेतिदलस्य वरिष्ठ नेता प्रधानमन्त्री च नरेन्द्रमोदी महाराष्ट्रस्य तीव्रविकासाय महायुति-प्रशासनस्य प्रशंसां कृतवान्। चन्द्रपुर जनपदस्य चिमुर इति क्षेत्रे एकां नैर्वाचनिकजनसभां सम्बोधयता श्रीमोदिना भणितं यत् अयं महायुतिप्रशासनस्य सत्प्रयासानां परिणामः अस्ति यत् गतद्वाभ्यां वर्षाभ्यां महाराष्ट्रप्रदेशः सर्वाधिकतया प्रत्यक्ष-विदेश-धन-निवेशे सक्षमतमः अभवत्।

भारतेन प्रख्यापित-प्रतिवेदने पेटेन्ट- ट्रेडमार्क-इत्यादि त्रिषु क्षेत्रेषु वैश्विकशीर्षेषु दशसु देशेषु स्थानम् अधिगतम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारतेन विश्वबौद्धिक सम्पत्संकेतकस्य चतुर्विंशत्यधिक द्विसहस्रतमवर्षस्य प्रख्यापित-प्रतिवेदने पेटेन्ट-ट्रेडमार्क-इत्यादि त्रिषु क्षेत्रेषु वैश्विक शीर्षेषु दशसु देशेषु स्थानम् अधिगतम् एतस्मिन् प्रतिवेदनेन ज्ञायते यत् शीर्ष-अर्थव्यवस्थासु पेटेन्ट ट्रेडमार्क इत्येतौ समेत्य औद्योगिक-प्रारूप-अनुप्रयोगेषु उल्लेखनीया वृद्धिः जाता। भारतस्य बौद्धिक सम्पदा इति आईपी इत्यास्मिन् परिदृश्ये वैश्विक नेतृत्वरूपेण स्वकीयं स्थानं प्रबलतया स्थापयतीति।

रक्षामन्त्रिणा राजनाथसिंहेन दिल्ली-रक्षा- संवादः इत्यस्य कार्यक्रमस्य कृतमुद्घाटनम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। रक्षामन्त्रिणा राजनाथसिंहेन युद्ध-सुरक्षयोः सम्भावितसंकटेभ्यः प्रभावपूर्णरीत्या मुक्तये सानुकूलाः रक्षारणनीतयः महत्वाधायिन्यः भविष्यन्तीति रेखांकितम्। नवदिल्ल्यां दिल्ली-रक्षा-संवादः इत्याख्यस्य कार्यक्रमस्य उद्घाटनोद्घोषेन श्रीसिंहेन सबलं निगदितं यत् सानुकूलो रक्षेति एकं रणनीतिजन्यं विकल्पं नास्ति परन्तु एका आवश्यकता वर्तते। तेन सबलं प्रतिपादितं यत् रक्षाव्यवस्था तादृशी भवेत्, यया राष्ट्र भविष्यत्कालिकानाम् आकस्मिकतया आगतानां संकटानां साम्मुख्यं सरलतया करणे सक्षमं स्यात्।

Tax- एक-चतुरधिक-पञ्चदश-प्रतिशतम् वर्धितमस्ति राष्ट्रस्य शुद्ध-प्रत्यक्ष-करसंग्रहः

राष्ट्रस्य शुद्ध-प्रत्यक्ष-करसंग्रहः दशमलव-एक-चतुरधिक-पञ्चदश-प्रतिशतम् वर्धितमस्ति। वित्तवर्षेऽस्मिन् साम्प्रतं यावत् दशसहस्राधिक-द्वादशलक्षकोटितोऽधिकः करसंग्रहः सज्जातोऽस्ति। सीबीडीटी इत्याख्येन केन्द्रीयकरसंग्रहसंघेन एतत्प्रतिपादितं यत् अस्थवर्षस्य एक-अग्रैलतः दश-नवम्बरान्तं यावत् प्रत्यावर्तितः धनस्य समायोजनं प्राक् सकल-प्रत्यक्षकर-संग्रहः दशमलव-द्वि-अधिक-एकविंशतिः प्रतिशतं वरीवर्थं पञ्चदश लक्षकोटितोऽपि अधिकः सञ्जातः आसीत्। अस्मिन् कालावधौ एकनवति-सहस्राधिक-द्विलक्षकोटि-रूप्यकाणां कर-प्रत्यावर्तनं कृतमस्ति। यद्धि गतवर्षस्य अस्थैव कालस्य करग्रहणस्य तुलनायां त्रिपञ्चाशत् प्रतिशतम् अधिकमस्ति।

सुभाषितम्

यस्य कृत्यं न जानन्ति
मन्त्रं वा मन्त्रितं परे।
कृतमेवास्य जानन्ति
स वै पण्डित उच्यते॥
अर्थात्- दूसरे लोग जिसके
कार्य, व्यवहार, गोपनीयता,
परामर्श और विचार को कार्य
पूरा हो जाने के बाद ही जान
पाते हैं, वही व्यक्ति ज्ञानी
कहलाता है।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्त्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest himsanskritvartah Daily
Sanskrit Newspaper every day, write
Hello on 7876636263 Whatsapp number

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

दादरा-नगर-
हवेली-दमन-दीव-
केन्द्रशासितप्रदेशयोः
यात्रायामस्ति राष्ट्रपतिः

राष्ट्रपति द्वीपदी
मुर्मु त्रिदिवसीयात्रायाः कृते
दादरा-नगर-हवेली-दमन-दीव-
केन्द्रशासितप्रदेशयोः यात्रायामस्ति।
राष्ट्रपतिना जम्पूर स्थिते एवियरी,
दमनस्थिते सर्वकारीय
अभियान्त्रिकीमहाविद्यालयस्य
निपटपरिसरस्य निरीक्षणं कृतवती।
राष्ट्रपतिः अद्य सिल्वासासनगरस्य
नामोचिकित्साशिक्षासंशोधनसंस्थायाः
भ्रमणं करिष्यति, संस्थायाः छात्रैः
सह च संवादं करिष्यति। पश्चात्
राष्ट्रपतिः जन्दाचौकविद्यालयस्य
उद्घाटनं, सिलवासानगरं
सार्वजनिकसमारोहं च
सम्बोधयिष्यति। राष्ट्रपति मुर्मु
दीवनगरस्य आईएनएस खुखरी
स्मारके अपि भ्रमणं करिष्यति।

शिक्षामन्त्रिणा सार्धं व्यावसायिकशिक्षकाणां गोष्ठी स्थगिता, नवमे दिवसे अपि सततं प्राचलत् रोषप्रदर्शनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। शिक्षामन्त्रिणा रोहितठाकुरेण सह व्यावसायिकशिक्षकाणां प्रस्ताविता सभा मंगलवासरे न जाता। पारिवारिककारणात् शिक्षामन्त्रिणा नगरात् बहिः गन्तव्यम् अभवत्। अधुना शिक्षामन्त्रिणः शिमलानगरं प्रत्यागत्य एव समागमस्य सम्भावना वर्तते। राजधानीशिमलानगरस्य चोड़ामैदाने मंगलवासरे नवमदिनपर्यन्तं व्यावसायिकशिक्षकाणां रोषप्रदर्शनम् अभवत्। पूर्वविधायकः राकेशसिंहः विरोधस्थलं गत्वा शिक्षकाणां याचनायाः समर्थनं कृतवान्। अध्यापकाणां भविष्यस्य चिन्तायां सर्वकारेण स्थायीनीतिः निर्मातव्या इति सिंहः अवदत्। व्यावसायिक- शिक्षकसङ्घस्य अध्यक्ष अश्वनीढटवालिया अवदत् यत् हरियाणा-पञ्जाब शिक्षकाणां कृते नीतिः निर्मातव्या। निजीकम्पनीनां बहिष्कारं कृत्वा शिक्षकाः विभागस्य अधीनं आनेतव्याः। वेतनस्य अवशिष्टांशस्य शीघ्रं मुक्तिः भवेत्। सः अवदत् यत् संघेन शिक्षामन्त्रिणा रोहितठाकुरेण सह समागमस्य सम्पूर्णः प्रस्तावः सज्जीकृतः। प्रत्येकं याचनायाः विषये शिक्षामन्त्री विस्तरेण सूचितः भविष्यति। निजीकम्पनीभिः क्रियमाणानां अधिनायकत्वानां विषये सूचना अपि दीयते। अध्यक्षः अश्वनी ढटवालिया इत्यनेन उक्तं यत् शिक्षामन्त्री मंगलवासरे शिमलातः बहिः अगच्छत्। यदा मन्त्री आगमिष्यति तदा सः मिलितः भविष्यति। बुधवासरे अपि विरोधः भविष्यति इति सः अवदत्।

Himachal News:- उद्योगपतिभिः व्यापारिभिः सह सर्वकारीयकर्मचारिभिः अनुदानं त्यक्तव्यं भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुकुः हिमाचले सञ्चालितानाम् उद्योगानाम् उद्योगपतीनां, व्यापारिणां, सर्वकारीयकर्मचारिणां च आह्वानं कृतवान् यत् ते निर्धनानाम् अधिकारं मनसि कृत्वा अनुदानं त्यक्तुं मनः कल्पयन्तु। अन्ताराष्ट्रीय-श्रीरेणुकाजीमेलापकस्य उद्घाटनस्य अवसरे रेणुकामञ्चे उपस्थितां सभां सम्बोधयन् मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहः अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशे यदा काङ्ग्रेसः सत्तां प्राप्तवान् तदा हिमाचलस्य निर्धनपरिवाराः आर्थिकदृष्ट्या दुर्बलाः इति दृष्टं, ते अद्यापि पश्चात्तापं कुर्वन्ति, यदा तु राज्ये उद्योगिनः, व्यापारिनः, होटलाधिकारिणः, उच्चवेतनप्राप्ताः कर्मचारिणः च निर्धनानाम् अनुदानस्य लाभं लभन्ते। एतादृशे सति हिमाचलसर्वकारः सर्वेभ्यः उद्योगपतिभ्यः, व्यापारिभ्यः, कर्मचारिभ्यः च आह्वानं करोति यत् ते अनुदानं त्यक्तुं मनः कल्पयन्तु। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् ये जनाः कोटिरूपकाणि अर्जयन्ति ते किमर्थं अनुदानं प्राप्नुवन्? अस्मिन् काले मुख्यमन्त्री उद्योगिभ्यः आश्वासनं दत्तवान् यत्, समीपस्थेषु राज्येषु उद्योगिनां कृते प्रदत्तस्य विद्युत्दरस्य अपेक्षया हिमाचलसर्वकारः प्रति यूनिटं ५० नाणकं न्यूनतया विद्युत्प्रदानं करिष्यति। मुख्यमन्त्री हिमाचलप्रदेशस्य भाजपासांसदान् केन्द्रसर्वकारात् राज्यस्य ओपीएसकर्मचारिणां कृते ४५०० कोटिरूपकाणां राशिं प्राप्तुं सहकार्यं कर्तुं आह्वानं कृतवान्। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् अस्माकं सर्वकारः पूर्वभाजपासर्वकारस्य पञ्जी बजटं विना, कर्मचारिणां विना संस्थाः न उद्घाटयिष्यति। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः प्रथमं शिक्षा, स्वास्थ्यादिविभागेषु कर्मचारिणः नियोजयिष्यति, तदा एव संस्थाः उद्घाटिताः भविष्यन्ति। पूर्वभाजपासर्वकारं स्वीकृत्य मुख्यमन्त्री अवदत् यत् देशे शिक्षाक्षेत्रे हिमाचलप्रदेशस्य २१ तमे स्थाने पतने भारतीयजनतापक्षसर्वकारस्य महत्त्वम् अभवत्। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् हिमाचलस्य निर्धनानाम्, कृषकाणां, ग्रामजनानां च अधिकारेषु विगतचत्वारिंशत् वर्षेभ्यः आक्रमणं क्रियते, परन्तु वर्तमानसर्वकारः एतत् प्रथां स्थगयिष्यति।

धर्मपुर नगरपञ्चायतनिर्माणस्य विरोधः

हिमसंस्कृतवार्ता:- धर्मपुरः, मण्डौ। धर्मपुरं नगरपञ्चायतं कर्तुं सर्वकारस्य योजनायाः विरोधे महिलाः स्वरं उच्चं कृतवत्यः। सोमवासरे बन्वारकलां बरडाना, कलस्वारीत्येतेभ्यः ग्रामेभ्यः महिलाः नैना माता,महिला मण्डलस्य बन्वारकलां-प्रधानः उर्मिलादेव्याः नेतृत्वे एकत्रिताः सन्तः धर्मपुरक्षेत्रस्य उपमण्डलाधिकारिणः माध्यमेन सर्वकाराय निवेदनं प्रेषितवन्त्यः। तस्मिन्नेव निवेदने उल्लिखितं यत् धर्मपुरं नगरपञ्चायतं न क्रियताम्। यदि नगरपञ्चायतं क्रियते तर्हि तस्य प्रतिषेधः कर्तव्यः इति महिलामण्डलस्य प्रधानया उर्मिलादेव्याः उद्घोषितम्। अस्यां मते यत् सोमवासरे उपमण्डलाधिकारी-धर्मपुरस्य माध्यमेन सर्वकाराय ज्ञापनं प्रेषितमस्ति। यदि सर्वकारं नगरपञ्चायतं निर्मातुं प्रवर्तते तर्हि मार्गं गत्वा विरोधं प्रदर्शयिष्यामः। उक्तं च यत् धर्मपुर-पञ्चायत्यां बेरोजगारी समस्या वर्तमानास्ति, अतः सर्वकारेण बेरोजगारीं न्यूनीकर्तुं उपायाः स्वीकर्तव्याः। किन्तु प्रदेशसर्वकारं तत्र नगरपञ्चायतं कर्तुं योजना संकल्पयति। धर्मपुरस्य उपमण्डलाधिकारी जोगिन्द्रसिंहेण उक्तं यत् ज्ञापनं प्रदेशसर्वकाराय प्रेषयिष्यते। तस्मिन्नेव अवसर उपस्थिताः आसन्- रजनीकान्ताः, शारदा शर्मा, अनिता देवी, बबीता देवी, रूपिन्द्र कौर, ममता देवी, आशाः देवी, वन्दना देवी, जैवंती देवी च। विदितमस्तु यत् धर्मपुरातिरिक्तं संधोलं नगरपञ्चायतं कर्तुं प्रदेशसर्वकारेण योजना आरम्भा।

हाटीसमुदायसम्बद्धस्य प्रकरणस्य न्यायालये दृढतया रक्षणं करिष्यति

राज्यसर्वकारः - मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुकुः

हिमसंस्कृतवार्ता:- श्री रेणुका जी। मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुकुः सोमवासरे सायंकाले सिरमौरजनपदस्य पंचदिवसीय- अन्ताराष्ट्रीय- श्रीरेणुकाजी मेलापकस्य प्रथमसांस्कृतिकसंध्यायाः अध्यक्षतां कृतवान्। श्रीरेणुकाजी विकासबोर्ड द्वारा प्रकाशितायाः स्मारिकायाः अपि असौ विमोचनं कृतवान्। अस्मिन् अवसरे जनसभां सम्बोधयन् मुख्यमन्त्री अवदत् यत् भगवान् श्री परशुराम- माताश्री रेणुकाजी-इत्यनयोः मेलनस्य प्रतीकः अन्ताराष्ट्रीयः श्री रेणुकाजी-उत्सवः राज्यस्य प्रमुखेषु मेलापकेषु अन्यतमः अस्ति। सः अवदत् यत् एषः मेलापकः धार्मिकदृष्ट्या महत्त्वपूर्णः अस्ति, राज्यस्य समृद्धे सांस्कृतिकधरोहरम् अपि प्रदर्शयति। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः समाजस्य प्रत्येकस्य वर्गस्य विकासाय प्रतिबद्धतापूर्वकं कार्यं कुर्वन् अस्ति। सः अवदत् यत् वर्तमानराज्यसर्वकारेण सर्वाः औपचारिकताः सम्पन्नं कृत्वा १२ होराभ्यन्तरे हाटीसमुदायस्य आरक्षणं प्रदातुं अधिसूचना प्रसारिता। सः आश्वासनं दत्तवान् यत् राज्यसर्वकारः न्यायालये हाटीसमुदायसम्बद्धस्य प्रकरणस्य दृढतया रक्षणं करिष्यति। वरिष्ठाधिवक्ताः प्रकरणे सम्मिलिताः भविष्यन्ति। राज्यसर्वकारः हाटीसमुदायेन सह दृढतया तिष्ठति, सिरमौरमण्डलस्य सर्वतोमुखविकासां सुनिश्चित्य प्रतिबद्धः अस्ति। मुख्यमन्त्री राजस्वलोकाभ्यायानाम् आयोजनं कृत्वा जनान् आश्रयं प्रदाति इति उक्तवान्। एतेषु लोक-न्यायालयेषु राज्ये २ लक्षं इन्तकालप्रकरणानाम् निराकरणं कृतम्, यस्मिन् सिरमौरमण्डले १३ सहस्राधिकाः प्रकरणाः सन्ति। जनकल्याणाय प्रतिबद्धेन राज्यसर्वकारेण अनेकाः महत्वाकांक्षिणः योजनाः आरम्भाः, ताः सफलतया कार्यान्विताः च इति सः अवदत्। भाजपायाः विषये खननं कृत्वा सः अवदत् यत् जयरामठाकुरस्य नेतृत्वे पूर्वभाजपासर्वकारः केवलं राजनैतिकमाइलेजं प्राप्तुं सार्वजनिकधनस्य दुरुपयोगं कृतवान् तथा च ५००० कोटिरूपकाणां धनं निःशुल्करूपेण वितरितवान्। पूर्वभाजपासर्वकारेण बजटप्रावधानं विना संस्थाः उद्घाटिताः, लाभग्रस्तसमूहेभ्यः अनुदानलाभाः अपि प्रदत्ताः। केवलं राजनैतिकलाभार्थं सार्वजनिकधनस्य दुरुपयोगः न कर्तव्यः इति सः अवदत्। वर्तमानराज्यसर्वकारः शैक्षिक- स्वास्थ्य-संरचनासुदृढीकरणाय कार्यं कुर्वन् अस्ति। सः अवदत् यत् समाजस्य वंचितवर्गस्य हिताय कल्याणाय च प्राथमिकता आधारेण निर्णयं कर्तुं तस्य प्राथमिकता अस्ति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् राज्ये स्वास्थ्यसेवाक्षेत्रं सुदृढं कर्तुं सर्वेषु चिकित्सामहाविद्यालयेषु अन्ताराष्ट्रीयमानकानुसारं वैद्याः परिचारिकाः च नियुक्ताः भविष्यन्ति। चिकित्साकर्मचारिभ्यः उत्तमं कार्यवातावरणं प्रदत्तं भविष्यति। विधवाबालानां कृते उच्चलं भविष्यं सुनिश्चित्य तेभ्यः गुणवत्तापूर्णाशिक्षां प्रदातुं राज्यसर्वकारः तेषां कृते निःशुल्कशिक्षणसुविधाः सुनिश्चितं कुर्वन् अस्ति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् राज्ये उद्योगेभ्यः समीपस्थराज्येभ्यः ५० पैसे न्यूनतया विद्युत्प्रदानं क्रियते।

अटल चिकित्साविश्वविद्यालयः भविष्ये पत्ररहितं भविष्यति, कार्ये पारदर्शिता वर्धयिष्यते

हिमसंस्कृतवार्ता:- मंडौ। विश्वविद्यालयकार्यालयः ५०तः ६० प्रतिशतं यावत् पत्ररहितं जातम्। पत्ररहिते भविष्ये कर्मचारिणां, प्रशिक्षार्थिनां च विविधाः समस्याः अपि निवर्तिष्यन्ते। तेन सर्वं तत्क्षणमेव उपलब्धं भविष्यति, कार्ये पारदर्शिता च भविष्यति। सम्प्रति काउन्सिलिङ्ग सम्बन्धिन्त्यः सर्वाः प्रक्रियाः पूर्णरूपेण ऑनलाइनं प्रवृत्ताः। एषा हिमाचलस्य पर्वतीयराज्यस्य महती उपलब्धिः। ऑनलाइन प्रक्रियायाः कारणेन विद्यार्थिनः स्वगृहे एव समस्तसूचनाः प्राप्तुं शक्नुवन्ति। एएमआरयू मध्ये प्रवेशः, पञ्जीकरणं, शुल्कं, परिणामः, अंकतालिका, प्रविजनल डिग्री इत्यादयः समस्ताः क्रियाः ऑनलाइन एव भवन्ति। प्रशिक्षार्थिनः अथवा विद्यार्थिनः सर्वाणि अपि ऑनलाइन एव डाउनलोड कर्तुं शक्नुवन्ति। सहस्रशः प्रशिक्षार्थिनः विद्यार्थिनः च लघु- लघु विषये विश्वविद्यालयं प्रतिगन्तुं न आवश्यकम्। ऑनलाइन एव समस्तकार्याणि सम्पादयितुं विशेषः प्रयासः क्रियते। यदा काऽपि आपतिः भवति तदा ऑनलाइन एव समाधानं दीयते। एएमआरयू संस्थायाः सहस्रशः प्रशिक्षार्थिनः सम्बद्धाः सन्ति। उत्तमसेवां प्रदानार्थं पत्ररहितं च ऑनलाइन प्रक्रियाः अपनन्ते। विश्वविद्यालयं पर्याप्तमात्रया पत्ररहितकार्ये प्रवृत्तमस्ति। काऽपि अवरोधाः सन्ति, तान् अपि शीघ्रं निवारयन्ति, तत्रसज्जतया अपि व्यवस्थायाः सुदृढीकरणं क्रियते। क्रमशः विश्वविद्यालयं सम्पूर्णरूपेण पत्ररहितं भविष्यति। तेन निःसन्देहं पारदर्शिता आगमिष्यति। प्रशिक्षार्थिनः अन्ये च सुविधां प्राप्तुं शक्नुवन्ति। विश्वविद्यालयप्रबन्धनं प्रशिक्षार्थिनां सामान्यजनानां च सुविधार्थं सर्वथा प्रयासः करोति।

-डॉ. सुरेन्द्र कश्यपः
कुलपतिः, एएमआरयू नेरचौक

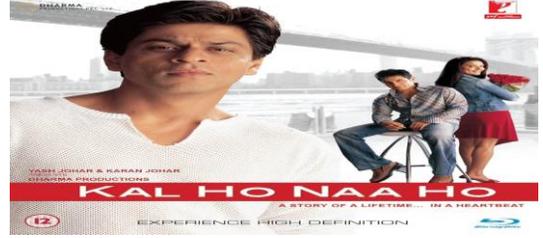
जनमञ्चकार्यक्रमः पिकनिक-नासीत्, समस्याः श्रोतुं मञ्चम् आसीत् जयरामठाकुरस्य काङ्ग्रेसस्य आरोपणाम् उपरि प्रतिकारः

हिमसंस्कृतवार्ता: - लखीकाशी मण्डी।

पूर्वभाजपासर्वकारस्य समये प्रचलितस्य जनमञ्चकार्यक्रमस्य विषये राज्यकाङ्ग्रेससर्वकारस्य मुख्यसंसदीयसचिवः संजय अवस्थी इत्यनेन प्रश्नान् उत्पापितस्य अनन्तरं पूर्वमुख्यमन्त्री विपक्षनेता च जयरामठाकुरः दृढतया प्रतिकारं कृतवान्। लखीकाश्यां मण्ड्यां मीडियानां प्रश्नानाम् उत्तरं दत्त्वा सः सर्वकारस्य उपरि आक्षेपं कृतवान्। सः अवदत् यत् जनमञ्चस्य विषये टिप्पणीं कुर्वन्तः सम्भवतः न जानन्ति यत् ते पिकनिककार्यक्रमाः न अपितु स्थले एव सार्वजनिकसमस्यानां समाधानार्थं कार्यक्रमः आसन्। वयं जनसामान्यस्य मध्ये रात्रौ पिकनिकं कर्तुं न गतवन्तः अपितु तेषां द्वारे जनमञ्च इत्यस्य माध्यमेन तेषां समस्यानां समाधानं कृतवन्तः। अस्य कार्यक्रमस्य माध्यमेन जनानां समस्यानां समाधानं तेषां द्वारे एव अभवत् किन्तु अयं सर्वकारः अयं सर्वाधिकलोकप्रियः कार्यक्रमः अस्थगयत्। अद्य तेषां जनानां समस्याः श्रोतुं समयः नास्ति। अहं निश्चयेन वदामि यत् अद्यपर्यन्तं इतिहासे यदि अधिकांशसमस्याः स्थले एव श्रुताः समाधानं च प्राप्तवन्तः तर्हि “जनमञ्च” इति कार्यक्रमस्य माध्यमेन एव सम्भवम्। सः अवदत् यत् अस्मिन् सर्वकारे किं प्रचलति इति विषये सर्वा सूचना अस्माकं समीपे अस्ति। प्रत्येकस्मिन् विभागे भ्रष्टाचारप्रकरणः प्रकाशं प्राप्नुवन्ति। बहीतः एसपी सहसा रात्रौ दीर्घावकाशं किमर्थं गतः? एतस्य उत्तरं सर्वकारस्य समीपे नास्ति। उद्योगविभागे किं भवति इति विषये सर्वाणि विवरणानि वयं संग्रहयामः। ऊर्जाविभागे किं भवति, कस्य अनुकूलतां प्राप्नोति? एतत् अपि आगामिषु दिनेषु प्रकाशयिष्यामः। यदा वयं सर्वं प्रकाशयामः तदा तेषां पादयोः अधः भूमिः स्वलिता भविष्यति।

प्रशंसकानां कृते शुभसमाचारः, शाहरुखानस्य चलच्चित्रम् अस्मिन् मासे पुनः प्रदर्शितं भवति

हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डायी, मुम्बई।
बॉलीवुड राज-शाहरुखानस्य पुरातनं चलच्चित्रं पुनः प्रदर्शितं भविष्यति। अद्यकाले प्रशंसकाः पुरातनचलच्चित्रेषु अतीव रुचिं लभन्ते। निर्माताः अपि निरन्तरं स्वस्य सफलपुरातनचलच्चित्रं प्रेक्षार्हेषु पुनः प्रदर्शयन्ति। अधुना शाहरुखानस्य सफलचलच्चित्रं पुनः प्रदर्शितं भवति। शाहरुखेन सह सैफ अली खानः, प्रीति जिन्ता च अस्मिन् चलच्चित्रे मुख्यभूमिकाः आसन्। एतत् चलच्चित्रं २००३ तमे वर्षे प्रदर्शितं भवति स्म। ३० कोटिरूप्यकाणां आय-व्ययकेन निर्मितस्य अस्य चलच्चित्रस्य ८६ कोटिरूप्यकाणि अर्जितानि आसन्। शाहरुखस्य सैफस्य प्रीतिस्य च सफलचलच्चित्रस्य 'कल हो न' इत्यस्य विषये वदामः। धर्म प्रोडक्शन्स इत्यनेन 'कल हो ना' इति चलच्चित्रस्य पुनः प्रदर्शनस्य घोषणा कृता। एतत् चलच्चित्रं नवम्बरमासस्य १५-दिनाङ्के प्रेक्षार्हेषु प्रदर्शितं भविष्यति।

उपराष्ट्रपतिना कृतम् अखिलभारतीय-कालिदाससमारोहस्य भव्यमुद्घाटनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: , उज्जैनम्। ६६ तमस्य अखिलभारतीयकालिदाससमारोहस्य भव्यमुद्घाटनं गतपराहे ३:३० वादने उज्जैन-नगरस्य कालिदाससंस्कृत-अकादमी-सङ्घे अभवत्। समारोहस्य उद्घाटनसत्रे देशस्य माननीयः उपराष्ट्रपतिः जगदीपधनखरमहोदयः मुख्यातिथिरूपेण उपस्थितः भूत्वा अधिवेशनं सम्बोधितवान्। कार्यक्रमस्य अध्यक्षता राज्यस्य माननीयः राज्यपालः श्री मंगुभाईपटेलेन कृता। अस्मिन्नावसरे राज्यस्य मुख्यमन्त्री माननीयः मुख्यमंत्री डॉ. मोहनयादवः संस्कृतिराज्यमंत्री इत्यादयः गणमान्याः उपस्थिताः अभवन्। अस्मिन् अवसरे कलासाधकानाम् अपि कलाक्षेत्रे अविस्मरणीयं योगदानम् अभवत्। उपराष्ट्रपतिना अतिथिभिः च सम्मानिते कार्यक्रमे महर्षिपाणिनी संस्कृतवैदिकविश्वविद्यालयस्य उज्जैनस्य माननीयः कुलपतिः प्रो. विजयकुमारः सीजी समेषां हार्दिकमभिनन्दनं स्वागतञ्च कृतवान्। कार्यक्रमे विश्वविद्यालयस्य पञ्जीयनाधिकारिः प्रो. दिलीपसोनी, कार्यकारिणी परिषद् एवं शैक्षणिकपरिषद् सदस्यः विभाग समन्वयक डॉ. तुलसीदास परोहा, सर्वे विभागाध्यक्षाः, प्राध्यापकाः, शोधकर्तारः छात्राश्चोपस्थिताः अभवन्।

डॉ. युवराजभट्टराईरचितस्य काव्यसंग्रहः 'कुमुदिनीत्याख्यः' लोकार्पितः

हिमसंस्कृतवार्ता: उत्तराखण्ड-हरिद्वारम्, 13 नवम्बर 2024। हरिद्वारस्थिते उत्तराखण्ड संस्कृत अकादम्याः नवनिर्मिते भव्ये सभागारे समवाप्त- साहित्याकादमी- युवपुरस्कारेण डॉ. युवराजभट्टराईवर्येण रचितः 'कुमुदिनी'त्याख्यः नूतनः पञ्चमः काव्यसंग्रहः विमोच्य लोकार्पितः। उत्तराखण्डराज्यस्य स्थापनायाः पूर्वदिने तत्रानुष्ठिते अखिलभारतीय- संस्कृतकविसम्मेलने प्रवर्तिते पुस्तकविमोचनकार्यक्रमे मुख्यातिथिरूपेण उत्तराखण्डस्य प्राक्तनः मन्त्री, हैन्दवपरम्परायाः ध्वजवाहकः आचार्यः यतीश्वरानन्दस्वामीवर्यः, विशिष्टातिथिरूपेण च उत्तराखण्ड संस्कृतविश्वविद्यालयस्य कुलपतिः आचार्यः प्रो. दिनेशचन्द्रशास्त्रिमहोदयः उपस्थितौ आस्ताम्। एतस्मिन् विशिष्टे अवसरे कुमुदिनीति काव्यसंग्रहस्य विमोचनं कुर्वन् प्राक्तनः मन्त्रिमहोदयः स्वामी यतीश्वरानन्दः प्रत्यपादयत् यत् डॉ. भट्टराईवर्येण नैजकाव्ये सप्रसादा सहजा सरालाच भाषा प्रयुक्ता वर्तते। यादृशी सरला बोधगम्या च भाषा अमुना स्वीयकाव्याभिव्यक्तये प्रस्तुतास्ति वस्तुतः साम्प्रतिके समये संस्कृतस्य लोकप्रयोगित्वस्य पुनः जन-जनेषु प्रतिष्ठापनार्थं निरान्तमेव श्लाघ्या वर्तते, अमुना भणितं यद् एतदर्थं संस्कृतस्य युवाकविरसौ नूनमेव अभिनन्दनीयः। सम्माननीयः चास्ति। समेषां भारोपीयभाषाणां मातृभाषायाः संस्कृतभाषायाः रचनाकाराः नूनमेव समर्हणीयाः वन्दनीयाः च सन्ति। अत्रान्तरे कविसम्मेलनसञ्चालकेन अकादम्याः अधिकारिणा डॉ. हरिश्चन्द्रगुरानीमहोदयेन तु एषः काव्यग्रन्थः कालजयी प्रतिपादितः, अमुना प्रोक्तं यत् कवितायाः माध्यमेन भट्टराईवर्येण निजजीवनस्य घटनाः अपि उल्लेखिताः सन्ति। एतद्वि सारगर्भितः काव्यसंग्रहः अस्ति। सम्प्रति एतादृश्याः रचनायाः अद्यत्वे समाजाया आवश्यकता वर्तते। भट्टराईमहोदयस्य रचनाः प्रेरणादायिकाः सन्ति। कुमुदिनी पुस्तकस्य लोकार्पणसमये संस्कृताकादम्याः सचिवेन वाजश्रवामहोदयेन प्रोदितं यत् अद्यतन युवानः युवराजवर्येण साकं संस्कृतम्प्रति प्रेरिताः भवेयुः, अमुना स्वीयासु रचनासु जीवनस्य प्रत्येकमपि पक्षाः स्पृष्टाः सन्ति, एतद्वि अद्भुतं काव्यसङ्कलनमस्ति। पुस्तकविमोचनस्य एतस्मिन् विशिष्टे अवसरे समुपस्थितैः सर्वैः गणमान्यैः भट्टराईवर्यैः वर्धापितः यत् कवेरस्य प्रयासाः सफलाः भवन्तु। आगामिदिनेषु एतस्य अन्याश्चापि रचनाः प्रकाशिताः भवेयुरिति।

प्रबोधिनी एकादशी

यद्यपि भगवान् क्षणाय अपि न शेते, तथापि "यथा देहे तथा देवे" इति भक्तानां भवानुसारं भगवान् चतुर्मासान् यावत् शयनं करोतीति । भगवतः विष्णोः क्षीरशयनविषये एकं कथानकं प्रसिद्धमस्ति यत् भगवान् भाद्रपदमासस्य शुक्लैकादश्यां शङ्खासुर-नामकं राक्षसं हतवान् आसीत्, ततः श्रान्तिं दूरीकरणार्थं क्षीरसागरं गत्वा अशेत । सः तत्र चतुर्मासान् यावत् शयानः अभवत् तथा कार्तिकमासस्य शुक्लैकादश्यां जागरितः अभवत् । तस्मात् अस्याः एकादश्याः नाम "देवोत्थापनी" अथवा "प्रबोधिनी एकादशी" इति जातम् । अस्मिन् दिवसे व्रतरूपेण कृतस्य उपवासस्य विशेषं महत्त्वमस्ति । यदि कश्चन उपवासं विधातुम् अक्षमः, तर्हि सः एकवारं फलाहारं गृहीतुं शक्नुयात्, संयमपूर्वकञ्च तिष्ठेत् । एकादश्यां भगवन्नाम-जप-कीर्तनादीनां विशेषः महिमा वर्तते। कार्तिक-शुक्लैकादश्यां भगवत्प्रीत्यर्थं पूजा-पाठः, व्रत-उपवासः इत्यादिकम् अवश्यं कर्तव्यं सर्वैरपि । अस्यां तिथौ रात्रिजागरणं विशेषं महत्त्वम् आवहति । रात्रौ भगवत्सम्बद्धं कीर्तनं, वाद्यं, नृत्यं, पुराणश्रवणं इत्यादिभिः मनसि इतोऽपि प्रेमभावः उत्पाद्यते । धूप-दीप-नैवेद्य-पुष्प-गन्ध-चन्दन-फलाध्यादिभिः पूजनोपचारैः भगवत्पूजा विधातव्या । एवं शङ्ख-घण्टा-मृदङ्गादिवैद्यैः माङ्गलिकध्वनिः उत्पादनीयः, भगवान् प्रार्थनीयः च । तदनन्तरम् आरतीपुष्पाञ्जल्यादिकं निवेद्य प्रह्लादः, नारदः, परशुरामः, पुण्डरीकः, व्यासः, अम्बरीषः, शुकः, शौनकः, भीष्मः इत्यादिभक्तानां स्मरणं विधाय चरणामृतं पातव्यम्, एवं भक्तेषु तिलकप्रसादादीनां वितरणं कार्यमिति ।

हिमसंस्कृतवार्ता: ईदरधीरज: हैदराबाद:

मार्गरीताप्रमेयम्

-गणितानन्दः

2023 तमे वर्षे फ्रान्स-स्विस-निर्मितं चित्रम्

निर्देशिका- आन्ना-नोवियोनः

अभिनेतारः-

एल्ला-रफ्फः (मार्गरीत-होफ्मान)

जॉन-पियेर-दारूसानः

(लौरैन्त-वर्नर, पूर्वपक्षोपदेशकः)

क्लोटिल्ड-कुरो (सुसान)

जुलियेन-फ्रिसोन (लुकस-सवेल्ली)

मार्गरीता पैरिस-विश्वविद्यालये प्रतिभावत्तमा विद्यार्थिनी, पूर्णतया गणिताध्ययने रता, गोल्डबाक-प्रमेये पूर्वपक्ष रचयितुम् उद्यता अस्ति। किन्तु सा अन्तिमक्षणे पूर्वपक्ष-प्रश्नोत्तरीतः पूर्वं क्लेशम् अनुभवति यतोहि तस्याः उपदेशकः तस्य कार्यभारत् तस्याः कार्यं परिशीलनम् अस्वीकरोति। अपि च ऑक्सफोर्ड अतिप्रतिभाशाली विद्यार्थी तस्याः नूतनोपदेशकः भवेत् इति प्रस्तावयति। मार्गरीता तु बहुकुट्टा सहकर्मिणः साहाय्यं निराकरोति। किन्तु घटना प्रतिकूलतां याति यतोहि पूर्वपक्ष-प्रश्नोत्तरीसमये सः लुकस सवेल्लिनामकः ऑक्सफोर्डविद्यार्थी तस्याः तर्कम् अनुपपन्नं कथयित्वा विरोधयति। इयं प्रतिकूलः परिणामः तां तावन्मात्रायां विषादयति यत् सा विद्यां त्यजति। पुनः विद्यारम्भं कुरु इति तां प्रोत्साहयितुं प्राध्यापकः माता च व्यर्थप्रयत्नान् कुर्वताम्। अत्रान्तरे बहुधनम् अर्जयितुं स्वकृते सहवासिन्यै नर्तक्यै कृते च माहजोङ्ग-नामिकां चीनीयक्रीडाम् अभ्यस्यति यतः गणिताध्ययनार्थं नवीनां प्रेरणां प्राप्नोति। अत एव सा स्वगृहस्य भित्तीनां कृष्णवर्णनं लेपनं करोति यथा सङ्ख्यालेखनार्थं कृष्णफलकं निर्माति। लुकसस्य सहकार्यं प्रार्थ्यं सा पूर्णतया गोल्डबाकप्रमेयस्य अध्ययने उद्युक्ता भवति। अत्रान्तरे परस्परस्नेहः अपि वर्धते। किन्तु मार्गरीतायाः अध्ययनव्यग्रता परस्परस्पर्धा च उभौ पृथक्करोति। मार्गरीता एकाकिनी एव सङ्गणनासमस्यायाः समाधानं करोति तथा सा विश्वविद्यालयस्य कृष्णफलके सर्वेषां सहविद्यार्थिनां प्राध्यपकानां च विस्मयाय प्रतिपादनं करोति। अन्ततः सा प्रशस्तिं लब्ध्वा तम् लुकसम् अनुसरति यः परस्परस्पर्धाभावम् अवगणय्य ताम् आलिङ्गयति। एवमेव प्रीतिः गणितां जयति। कथा इयं सुरचिता यस्याम् ईर्ष्या-प्रीति-विषयौ मिश्रितौ। किन्तु विद्यार्थिन्याः परिणतिः एव स्पष्टतया चित्रीकृता यस्याः असफलतानन्तरं नूतनविषयेषु ज्ञानोदयं भवति, अवसरलाभान् अपि स्वीकरोति, अपि च मैत्रीं, धनं, प्रीतिं, अध्ययनतः सुपरिणामान् आदत्ते। उपसंहरणम् अद्भूतम् आनन्ददायकं खलु? प्रेक्षकाः तु अवश्यं रमन्ते।

डॉ.विवेकः मण्डी, हिमसंस्कृतवार्ता:

सामान्यज्ञानम्

प्रश्न.1 भारते प्रचलितं 'मुद्रा' किम्?

उत्तरः - रुप्यकम्।

प्रश्न. 2 भारतस्य वर्तमानगृहमन्त्री कः अस्ति?

उत्तरम् - श्रीमान् अमितशाहः।

प्रश्न. 3 गौतमबुद्धः कस्मिन् राष्ट्रे जन्म प्राप्तवान्?

उत्तरः - नेपालदेशे (लुम्बिनी ग्रामे)।

प्रश्न. 4 सोमनाथमन्दिरं कस्मिन् राज्ये अस्ति?

उत्तरम्- गुजरातराज्ये।

प्रश्न.5 शिमला पर्यटनस्थलं भारतस्य कस्मिन् राज्ये अस्ति?

उत्तरम्- हिमाचल प्रदेशराज्ये।

संस्कृतज्ञानम्

प्रश्न.1 रमेशः इति पदस्य सन्धिः विच्छेदः किम्?

उत्तरम्- रमा+ईशः।

प्रश्न.2 ब वर्णस्य उच्चारणस्थानं किम्?

उत्तरम्- ओष्ठः।

प्रश्न. 3. दश आनानि यस्य सः इत्यत्र कः समासः (दशाननः) ?

उत्तरम्- बहुव्रीहिः।

प्रश्न.4 अकारान्तः रामशब्दः षष्ठी विभक्तिः एकवचने किं भवति?

उत्तरम्- रामस्य।

प्रश्न.5 संस्कृते '5' भवति---

उत्तरम्- पञ्च।

" लौकिकन्यायकोशः " (१३)

" चतुर्व्यूहन्यायः "

विश्वचरनाया संबद्धानि देवतातत्त्वानि भवन्ति। तेषां तत्त्वानां केचन व्यूहाः शास्त्रकारैः दर्शिताः एते शास्त्रानुसारं भिन्नाः भवन्ति । यथापञ्चरात्रसंप्रदाये --- वासुदेवः, संकटर्षणः, प्रद्युम्न, अनिरुद्धः इति ।

बह्वचोपनिषदि----

शरीरपुरुषः, शरीरपुरुषच्छन्दःपुरुषः, वेदपुरुषः, महापुरुषः इति । आयुर्वेदे--- रोगः, आरोग्यम्, निदानं, भैषज्यम्--- इति।

योगदर्शनानुसारं अनागतं दुःखं हेयं, अविद्या हेयहेतुः, दुःखस्य अत्यन्तनिवृत्तिः हानं, विवेकज्ञानं हानोपायः इति।

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे / महाराष्ट्रम्

पीयूषगोयलः मुंशीप्रेमचंद-समर्पण-समाज- गौरव-२०२४ पुरस्कारेण सम्मानितः उत्तमकार्यस्य सम्मानेन अन्येषां कृते भवति प्रेरणा - श्री के.एल. बेरवाल

हिमसंस्कृतवार्ता: जयपुरम्।

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य त्रिवेणीनगरस्य नवीनसभाशालायां मानवता-परोपकाराय समर्पितानां समर्पणसंस्थायाः पक्षतः आद्योजिते नवमे राष्ट्रियस्तरस्य समर्पणसमाजगौरव २०२४ पुरस्कारसमारोहे देशस्य सर्वेभ्यः चयनितेभ्यः ५४ व्यक्तित्वेभ्यः १५ श्रेणीषु

“समर्पणसमाजगौरव २०२४” एवं २० युवभ्यः समर्पणयुवाजाग्रति- २०२४ सम्मानेन तेषां उत्कृष्ट कार्येभ्यः सम्मानिताः।

अस्मिन् अवसरे समारोहस्य मुख्यातिथिः डॉ. हरिसिंहगौरः केन्द्रीयविश्वविद्यालयस्य कुलपतिः श्री के.एल.बेरवालः अवदत् यत् “उत्कृष्टकार्यस्य सम्मानम् समाजहिताय समर्पणेन कार्यं कृत्वा एव जीवनं सार्थकं भवति” इति । बेरवालमहोदयः अवदत् यत्, “भारतीयसंस्कृतेः मूलं समर्पणस्य भावना वर्तते।” अस्मात् पूर्वं दीपप्रज्वलनेन, समर्पणप्रार्थनया च कार्यक्रमस्य आरम्भः अभवत्, यस्य पाठः संस्थायाः कोषाध्यक्षः श्री राम अवतार नगरवालः, सुश्री सुवज्ञा माल्या च अकरोत् । समर्पणसंस्थायाः परिचयात्मकं चलच्चित्रं (वृत्तचित्रम्) प्रदर्शितम् यस्मिन् संस्थाद्वारा क्रियमाणस्य कार्यस्य विषये विस्तृता सूचना दत्ता। संस्थायाः संस्थापक अध्यक्षः वास्तुविदः डॉ. दौलतराम माल्याः सर्वेषां स्वागतं कृत्वा संस्थायाः

विचारधारा विस्तरेण व्याख्यातवान्। समारोहे मुख्यतया समाजसेवा हेतुव “मदर टेरेसा समर्पण समाज गौरव” इति पुरस्कारः, “राजेन्द्रकुमारअग्रवालाय”, शिक्षाक्षेत्रे “डॉ. राधाकृष्णनसमर्पण गौरव” पुरस्कारः “श्री अनिलखंडेवालाय, व्यापारे “धौरुभाई अम्बानी समर्पण समाज गौरव” ऋषिताभार्गवायै, योगे “महर्षि पंतजलि समर्पण समाज गौरव” पुरस्कारः निशाअतुल्यायै तथा दाने “भामाशह समर्पण समाज गौरव” इति पुरस्कारः ज्योतिकुमार महेश्वरी साहित्यक्षेत्रे मुंशीप्रेमचंद-समर्पण-समाज- गौरव-२०२४ पुरस्कारः पीयूषगोयलः इत्येतेभ्यः प्रदत्ताः। समारोहे आईएएस डॉ. ओमप्रकाश बैरवा तथा सेवानिवृत्त आईएएस डॉ. महेन्द्रसुराणा अपि स्वविचारान् प्रकटितवन्तौ। कार्यक्रमस्य अध्यक्षः सेवानिवृत्तः कुलपतिः डॉ. लोकेशशेखावतः अवदत् यत् भारतीयत्वस्य रक्षणम् अद्यतनसमयस्य महदाह्वानम् अस्ति तस्य रक्षणं विश्वस्य उद्घाराय अतीव महत्त्वपूर्णम् अस्ति।